

HETILAP

A MAGYAR NŐLGYEK SZÁMÁRA

Előfizetési díj: **Vidékre postán**, vagy helyben házhoz hordatva: Félévre (juliustól december végeig) 4 ft. uj p
Negyed évre (október—december végeig) 2 ft. uj pénz.

AZ ELTÜNT KIRÁLYNŐ.

(Beszély.)

VADNAI KÁROLYTÓL.

(Folytatás.)

Aztán e barna csontváz, ki hinné, egykor korának Vénusa volt. Szeme égetett, szerelme boldogított, gyűlölete ölt; és most e sötét szem üreg, ez idétlen csont-idomok csak borzalomra gerjesztenek... és e nő egykor félistennek képzelé magát...

— Asszonyom, önnek szavai képesek minden hiúságot, minden nagyravágyást összezúzni a lélekben...

— Ez itt egy ifju volt; valaha első arszalána a londoni season-oknek, hódított, csábitott, számtalan nőszivet zúzott szét, és diadalaiban büszke volt, mint egy világhódító... Most csak szánalommal vagy borzalommal tekinthetünk reá...

— Elég asszonyom, elég, — kiáltá az ifju eliszonyodva, — önnek szavai megutáltatják az életet.

— És bölcsesé tesznek, uram. A bölcsesség első lépcsőjét önismeretnek nevezék. — A rajoskodók, ábrándosok, képzelgők jöjenek hozzám, én fölnyitom előttük a valóság könyvét mely e szoba, s betűi ez emberi romok. — Boldog ki ezeket megismeré mielőtt vétkezett. A hiúság és büszkeség az emberiség betegsége, és én szeretném a világot kigyógyítani.

Ily hírek után nem csoda ha sokan igen vágytak ez érdekes különczcel megismerkedni, bár a fekete szoba birtokosa felől elég különös elővéleményt képezhetének.

Többen mondák azonban, hogy e nő külseje közelebből sokat nyer; hangjában modorában van valami megható, melylyel uralkodik körzetén.

A lady, egy idő óta, bár mitsem tudhattott magyarul, gyakran látogatá a színházat, közügyekre tetemes összegeket ajándékozott, az akkoriban sűrűn keletkező egyletek alapítói sorába lépett, s minden szép eszme iránt látható melegséget mutatott.

Mindezek számára igen kedvezővé tevék a véleményeket, s nem csoda, ha többé nem találták oly rútnak, sőt vonásaiban sok finomságot, és természetben kitünő szabályosságot fődöztek föl.

De egy volt különösen, miért körébe jutni kívántak.

Nem lesz nehéz kitalálni, hogy e vonzerő szép leánya volt. E gyönyörű teremtés, ki a legkedvesebb fejmozdulatokkal kíséré mindig a dalmüi előadásokat, s a színházban is úgy viselé magát, mint egyszerű gyermek a kert virágai között, ki gyakran egy-egy kedvencz dallamot a legnagyobb elragadta-

tással tapsolt meg, s a színlapot oly áhitatos olvasá, mint a szentírást.

E közben egy nagyszerű emberbaráti egyület volt keletkezöben, melynek élén Kondori Albert állott, ki ennek létesítésére mindent elkövetett. A pénzsegélyek már nagy erélylyel gyűjtettek. Dornhill asszony is, egy ifju ember által ez ügy pártolására fölhívatott.

— A legszivesebben — viszonzá az — s ezuttal óhajtánám megismerni azon nemes szívü férfit, ki minden ily vállalat élén áll, hogy általa az itteni ügyekkel megismerkedve, minél többet tehessek e nemzetért, mely az első percz óta birja becsülésemet és szeretetemet.

Mi volt természetesebb, mint hogy Albert azonnal Dornhill asszonyhoz sietett, s vele húzamosb ideig társalgott.

Albert a legmelegebb honszeretettel festé közügyeinket, s Dornhill asszony egészen el volt ragadtatva meleg szavaitól.

Az eszmecserék alatt Albert átlátá, hogy ez asszony a mily eszes, ép oly nemes szívü, s hogy társaságába jutva, az ember azonnal feledi, mikép arczáról a szépség meg van tagadva.

Mikor e tárgynak vége lön, s a lady reménytelenül nagy összeget irt alá az egyület létesítési alapjára, beszédöknek kevésbbé komoly irányt adtak.

A lady kifejezé, hogy szeretne ismerkedni.

Albert egypár lelkes családot ajánlott.

— Sajnálom — mondá a lady — hogy egészségem nem engedi szeretett hazám ködös légét színóm, de örülnöm kell, hogy találtam helyette egy ifjú hazát; melynek lége ép oly éltető, mint népe a mily becsülésreméltó.

És a különöz lady pár hó alatt néhány családdal megismerkedvén, egyszerre bevezült az életbe, és rendkívül jól érzé magát.

Mindig vidámabb kedélyü lön, bar gyakran voltak perczek, midön szeszélyeit gyakorlá és komorkodott; de ezt nemzeti természetének tulajdoníták. Spleenje van, mint a röt hajú lordoknak.

Fenice is csakhamar talált kedves, szeretetreméltó barátnökre.

A jó kedves leány előtt egész uj világ

tárult föl; könyvei és unalmas szobája helyett, vidám társaságok és beszédes barátnök. Mily jól mulatott ö e barátnök körében.

Aztán ha eluntak tánczolni, zongorázni és énekelni, kölcsönösen taníták egymást; Fenicétől, az angol nyelvet tanulák, ö meg a magyart tanulta. — És Fenice csakhamar nem kis előhaladást tön, s már néhány kitélt szeretetreméltólag tudott használni, s egész verseket tanult be, miket oly jó kiejtéssel szavalt el, hogy barátnői majd holtra kacagták magukat.

A lady nyitott házat kezdett vinni.

Férfi látogatói közt, leggyakoribbak Tardi báró és Albert lettek, a régi vetélytársak.

De itt nem valának vetélytársak.

Albert legtöbbször a szellemdús ladyvel társalkodott, mig Zoltár a kis Fenicébe lön halálosan szerelmes.

Dornhill asszony ezt megtudá, s tán Albert (ki a báró iránt határozott ellenszenvet érzett) értesíté jelleméről, csakhogy egy este Fenicét komolyan inté :

— Édes Fenice! a báró egy idő óta föltünöleg foglalkozik veled. Vigyázz! Te még gyermek vagy; semmit se higgy neki. Mind az a mit mond, ámitás, hazudság. Ez ember, mondják, igen könnyelmü. — Vigyázz!

— Ö semmit se mond nekem anyám, mit el ne hihetnék . . .

— Ne légy hozzá se hideg, se bizalmas.

— Amint te akarod.

— Én csak boldogságot akarom.

— Köszönöm anyám!

A lady (ha a látszat igaz volt,) inkább óhajtotta volna, ha Fenicének Albert udvarol.

— Ön az egyetlen férfi — mondá egyszer bizalmasan neki — ki leányom mellett is velem foglalkozik . . . Ez jó izlését a világgal elötte aligha kétségessé nem teszi . . .

— A világgal keveset törödöm. Ön körében szeretek lenni, mert nemes szíve van; és sokkal inkább blazirt vagyok, semhogy ily szép fiatal gyermeket önvádolás nélkül megközelíteni merjek.

A lady arczán örömmosoly futott át, s megragadá Albert kezeit és erős átható hangon mondá.

— Önnek minden szava férfias lélekre mutat.

— Melynek azon egy jó vonása legalább megvan, hogy őszinte.

— Nos ép ezt akarom igénybe venni, beszéljen ön nekem Zoltán báró fölől.

— Nem örömet teszem Mylady! Vele oly emlékek kelnek föl szivemben, melyek most is fájnak. De az ön kedvéért megteszem.

— Fenice érdekében.

— Ő egykor vetélytársam volt, szerencsés irigylett vetélytárs, de ki e szerencse áldásával a legsilányabban visszaélt. Őt egy nő szereté, kit én imádtam, s kit midőn meghalt, alaptalan kérkedéseivel rágalmazott . . .

— Már hallottam róla valamit . . . gondolom Széphalmi grófnő.

— Ő volt.

— Ön szerette . . . ?

— S rajta kívül többé senkit nem fogok . . .

— Hagyjuk uram, ez önnek fájdalmaikat okoz . . .

A lady elhallgatott.

Dornhill asszony viselete Albert irányában mindig különösebb lön; ő a bizalom és barátság minden jelével közeledett e férfihez, s körében nagyon boldognak látszott.

Ez élczekre, és egy-egy gúnymosolyra adott alkalmat. De Albert nem gondolt velük; ő a ladyt, minden más nőnél többre becsülé, mert nála a műveltség, a legmelegebb szívvvel párosult, vállalatának a legbuzgóbb segélyezője lön, s a nemzeti intézetek körül sokkal több nagylelkűséget mutatott, mint sokan e hon leányai közül.

S különczségeit, és a fekete szobát, melybe Albertet sohasem akará vezetni, nem magyarázá félre, s még arcját is türethetőnek s modorát igen kellemesnek találta.

Zoltán báró eközben mindig növekvő érdekekkel járt a kis Fenicéhez.

Egy igen hizelgő eszme született agyában — a megönösülés.

Ő már átúszott minden élveken, sőt bele is únt azokba, a kalandok már nem ingerlék, az arszlánkodás nem elégíté ki, az ifjúság távozóba volt tőle, s néhány év múlva diadalokat sem remélt.

Milyen jó ilyenkor megházasodni! Új élet, új viszonyok! S lehetne-e kedvesebb szelidebb nőt képzelni, mint a szép ártatlan Fenicét . . . ? Ez volt Zoltán minden vágya, mely némileg komolylyá tevé, habár hiú bohóságait s férfiatlan kérkedéseit még most sem tudá elhagyni egészen.

Fenice mindig szívesen fogadá, mert Zoltán érté a nyelvet, mely e fiatal, gyermeteg sziv húrjait rezgésbe hozta . . .

— Én nem tudom — gondolkodott a lányka magában, — anyám mért haragszik Zoltánra, midőn ő oly kedves jó ember, s minden szava oly igen tetszik nekem. Bizonyosan elárulták a rossz emberek.

Ez a gyermeksziv rögeszméje lön.

Ha Dornhill asszony nem inti gyermekét, s nem figyelmezteti Zoltánra, tán érdeke kevésbé lett volna felköltve, de így gyermekszive előtt a tiltott tárgy ingerével birt.

Fenice mindig bizalmasabb kezdett hozzá lenni, s multságokban szintén vidámabb volt, ha Zoltánnal tánczolt.

— Milyen szépen tud tánczolni ez a Zoltán — gondolá ilyenkor — órákig eltűnődve rajta, hogy midőn már otthon volt is, és szemeit behúnyá, mindig Zoltánt látta maga előtt tánczolni.

Vagy ha vele órák hosszáig beszélgetett a legegyszerűbb dolgok fölött, miután elváltak fölsőhajtott :

— Mily kedves művelt fiu ez a Zoltán! — és még sokáig hangzottak fülébe az édes szavak és látta a mosolygó ajkat és mosolygó szemeket, melyek közt azok elmondva valának.

Szívében ismeretlen édes mozgalmak keltek, már nem tánczolt, nem énekelt, nem zongorázott annyit, hanem ha Zoltán neve szóba jött, fülíg pirult.

VII.

A szellemdús lady (később már így nevezték) Fenice születésnapjára fényes lakomát rendezett, melyen a ház ismerősei mind megjelentek.

Dornhill asszony és leánya viselete e napon igen sajtászerű érdekes volt. A lady — mint rendesen szokott — egész feketébe volt öltözve, s valóban e színválasztást nagyon helyesen tevé. Fenice ellenben fehér

volt, mint egy hattyú. Annak tekintetében ünnepélyes komolyság, ezen játszi derültség látszott. Az föltünőleg hideg és gondolkodó vala, de a vendégek megnyugodtak benne, gondolván, hogy szeszélyeinek egyikét gyakorolja.

Azonban mindez nem gátolá, hogy a lakoma derült hangúlatot nyerjen.

Tréfáltak, beszélgettek, mik között nem hiányoztak a legczifrább felköszöntök sem, melyeknek mindegyike Dornhill asszonyra és szép leányára vonatkozott.

Fenice pirult, ha az értetlen szavak közöl nevét fölismeré, mit anyja mindannyiszor a legkomolyabb föbillentéssel köszönt meg.

Ebéd vége felé a lángnedvű bor feltüzelé a fiatalokat, s előkerültek a legkeresetlenebb élczek.

— De ez a Zoltán olyan halovány most, — mondá az egyik.

— Fázom, — — volt az egykedvű válasz.

— Aligha, — én más okát sejttem.

— Mit?

— A bünbánat.

— Nem tudnám, miért?

— Nos — és Széphalmi grófnő . . .

— Hagyjátok el — sivalgott Zoltán gúnys mosolylyal — vagy még most is irigylitek azon néhány rég elfeledt pásztorórát.

E szavakra azt asztalfőn ülő lady a legnagyobb ingerültséggel ugrott föl; kisdéd kezével keményen csapott az asztalra s haragtól villogó szemmel, de mégis erőteljes hangon mondá e szavakat :

— Báró úr, ön férfiatlanul kérkedik, midőn oly pásztorórákrol beszél, melyeket csak maga képzelt ki.

A jelenlévők e hangra, ez először hallott tiszta kiejtésű magyar szavakra elcsodálkozva, félig fölemelkedének ülhelyökön, s a legnagyobb zavarban néztek hol a remegő nőre, hol Zoltán elsápadt arczára.

— Igen férfiatlanul kérkedik — folytatá kitoró szenvedélylyel a lady, — s mindazon becstelen szót, melylyel ön egy nőt semmivé akart tenni, hogy magát emelje,

visszadobja az, ki előtte áll, — Széphalmi grófnő.

Képzelmelheti a zavart, mely e szavakra keletkezett.

Mindenki szeme a ladyre fordúlt, ki e pillanatban szemszalagját oldá le, mely alatt, a vendégek csodálkozására a legépebb fekete szem ragyogott.

— Lehetetlen! — suttogák sokan.

Zoltán ezalatt összeszedte erejét, erőszakolt mosolylyal mondá :

— Mylady! önnek tréfája igen saját-szerű. Mindenki tudja, hogy Széphalmi grófnő két év előtt meghalt.

— Üljenek le uraim és hölgyeim — fordult a társasághoz a lady kezét homlokára nyomva — iszonyú erőre van szükségem, hogy fölvilágosítsam önöket . . . Életem titkait kell elmondanom, s midőn a bárót leálarcoztam; magamnak is ki kell bontakozni azon titokszerűségből, melyben hiuságom menedékét hitte.

A társaság a legkiváncsibb arczczal tekintett a különös nőre, s e festői csoportozatban leginkább Albert fölgyuladt arcza, a remegő és semmit nem értő Fenice, s a legnagyobb kétségbeesési zavarban lévő Zoltán tüntek ki.

— Fenice! inté magához leányát a lady — vagy Széphalmi grófnő, ki midőn pár szót sűgött fülébe, a leányka a teremből némán eltávozott.

Mindenki figyelme fel volt feszítve, csak itt-ott a nők között lehetett lassú észrevételeket hallani.

— Valóban e szem e haj, e vonások, e termet az övei, és hangja; mily ismerős volt mindnyájunk előtt . . . Ki hitte volna?

Zoltán szeretett volna távozni, de nem lehetett, bármily nehéz lön most szívének a levegő.

E pillanatban a grófnő megszólalt, és mindnyájan a legnagyobb csöndességgel figyeltek szavaira.

— Rövid leszek . . . Önök ismerik életemet azon pontig, midőn öt év előtt hirtelen megbetegültem.

(Folytatása következik.)

EGY POLGÁRLEÁNY.

Elbeszélés. Souvestre E. után B. V.

(Folytatás.)

Számtani vizsgálódással bírálta meg e gondolatot, s midőn úgy találta, hogy mindent megfontolva, annak kivitele csak előnyvel lehet reá nézve, hozzá fogott megtesztetéséhez.

Ennek következtében a legközelebbi napon Poireau Róza iránt egyáltalában szokatlan figyelmet tanusított. Vagy három tételt bevezetett helyette a főkönyvbe, s metszett neki tizenkét tollat — oly ritka kegy, melylyel még magát Poireau Barnabé urat sem igen szokta megtisztelni. Mert Durand, a mi a tollmetszést illeti, osztatlan hirnevet vívott ki magának Nantes-ban. Lelkéből rajta volt, hogy e hirnevet kizárólag maga számára tarthassa meg, s ez okból bizonyos titkolózással burkolta el mások szeme elől művészetét.

Előzékenysége egyébiránt itt még nem álapodott meg. Rózát, nevenapján, zöld-marouquin fali-naptárral ajándékozta meg, és két porcellan-vázával, melyekben csinált virágok ragyogtak. Végre, miután gondolta, hogy előzékenységei már számosak, egy börzsönfa-szállitmány nyereség-számításánál ünnepélyesen megkérte üzlettársától leány kezét.

Poireau Barnabé Durandnak egyidő óta nagyon feltűnő ajándékozgatását jól észre vette. Mint kereskedő, nagyon természetesen, magában utánszámítá, mily „profitja” lehet azokból associé-jának, s nem sok fejlődésébe került kitalálnia az igaz okot. Rögton kiszámítá az üzletben fekvő Durand-féle tőkék összegét, melyek ha Rózát neki adja, továbbra is a cég alatt maradnak, — s végül úgy találta, hogy a dolog elfogadható.

Ezért Durand már teljesen előkészültnek találta ajánlatára a derék polgárt; Poireau Barnabé mint tetőtől talpig tőzsgyökeres kereskedő, jóakarólag nyujtá neki kezét, s a föltételek azonnal rendeztetek.

Vacsora után Róza értesítettett atyja által, mi határozottatott fölötte, de — lett le-

gyen az meglepetés vagy leveretés — a fiatal leány e hirre elsápadt s elveszté eszméletét. Mikor kábultságából magához tért, láz rohanta meg, s beteg lett majdnem egy hónapig.

Az összekelésnek e váratlan — de Róza betegségéből szükségessé vált elhalasztása Poireau s Durandnak nem volt kedvére. Az előbbi valami üzletdologban Bordeaux-ba akart utazni s ez ügy most, mint mondá, minden többit feltartóztat. Nem mulasztá el napjában többször benézni leányához, s neki mondani :

— Hogy vagy, kicsinyem? Jobban, nemde? Ugy tetszik, már kevésbé vagy sápadt. Szedd össze magadat, hogy mielőbb meggyógyulj, mert betegséged feltartóztat bennünket. Mindenekelőtt, kedves gyermek, ne légy roszkedvű; igyál, egyél és aludgyál minél jobban. Nézz meg engem, én sohase vagyok beteg; hanem én sietek. Kevés mozgást téssz, kedves gyermekem, nem kell csendesen egy helyben ülnöd.

És ha így a jó ember elmondá szokott mondókáját, visszatért ismét áruraktárába vagy az üzletszobába.

E közben Edmond egy napon megtudta Róza eljegyeztetését. Nagybátyja közlé vele azon titokteljes ünnepélyességgel, melylyel rendszerint oly ügyekben szoktakélni az emberek, miket titoktartás pecsétje alatt minden ismerősüknek megmondanak.

A fiatalembert annál inkább keserű álmélkodásba ejté e hir, mert álmaiban néha talán Róza vonásait festé a szeretett feleség arczára. Hanem elégületlenségének ezen egyedüli oka sokkal fátyolozottabban volt elrejtve saját maga előtt is, hogysem észrevehette volna. Más mindenfélét keresett annak indokolására, s tudott is kitalálni akárhány ugynevezett okot.

Utálattal gondolá el, hogy e házasságot a két ember, bátyja s Durand, pusztán kereskedelmi összeköttetésük tökéletesítésének, unokahugát pedig mint valami árut tekintette, melylyel az üzletet gazdagítani

lehet; az meg, hogy Róza mindebbe beegyezett, valósággal fellázítá.

Néhány hét múlva Róza felgyógyult. Odahagyta ágyát, ismét fenjárt, felelt a hozzáintézett kérdésekre, hanem közönyöség, s minden iránti hideg részvétlenség különös neme fogta el egész lényét. Órákig mozdulatlan ült karszékében, kezeit térdére téve, szemeit egy helyre függesztve, fejét hátrahajtva. Nehéz lett volna mondani, hogy még van egy gondolat e jeges testben. Az orvos azt mondta, hogy mindezt a megzilált idegrendszer okozza, hanem nem kell legkevésbé se miatta nyugtalankodni.

E szerint ki lett tűzve az esküvő napja. A szertartás a ház falusi birtokán volt megtartandó, hova Rózát, egy héttel előbb el is küldték, hogy készülődjék; aztán az is valószínű volt, hogy a falusi lég, mely mindig üdítőleg szokott reá hatni, majd egészen helyrehozza.

Végre elérkezett a nap. Poireau Barnabé huszonnégy órával előbb kiutazott a mennyasszonyhoz. Edmond és Durand hátramaradtak, hogy előbb mindent rendbehozzanak. Felpántlikázott lovak által vont bérkocsik szállíták ki a meghívottakat. A rakpart hosszában mindenütt lárma és mozgás zajgott. Az egész világ eléfutott, hogy a menyegzőt és a vőlegényt lássa, mely utóbbi selyem harisnyákban, fekete kabátban s felfehérkeztyüzve a hölgyeket a fogatokra segíté, s személyének ezen egynapi fontosságára büszkélkedve, minden kocsiba bemosolygott. E nyomoruságos kevélység nagyon természetes az olyan embereknél, kik egész életükben csak háromszor birják magukra vonni a figyelmet — keresztelésük, menyegzőjük, és halálukkor.

Miután a nagybácsikkal, sógorokkal, sógorasszonyokkal és hugomasszonyokkal nyolcz bérlött kocsit megraktak, miután valamennyi rendes vásárló, s ügybarát helyet talált, a násznép Haute-Gaulaine-ba indult, hol az esküvőnek még délelőtt meg kellett tartatnia.

Minden előkészület a rosz izlés félreismerhetlen jellegét viselte magán. Poireau Barnabé, ki, mint mondá, csak egyszer adhatta férjhez leányát, elhatározta, hogy áldozatokat hoz a mai napnak. Ezért nem felejtett el semmit, mi nézete szerint egy

menyegzőt ragyogóvá tehetett. Edmondot meglepték a nagyszerű készülétek, midőn kikerkezett. Unokahugát jobbra-balra parancsolgatni látta, s az egyre érkező vendégek szerencsekívánatait elfogadni. Ettől fogva megutálta a nyilvánosságot, melylyel a menyegzőt körül szokás venni. Szégyenlente magát a jegyesek miatt, kik az emberek tekintetének, s finomságra igényt tartó gyöngédtelen, tolakodó tréfáknak ki vannak téve. Ez okból, hogy szomorúságát a tömeg vigadozása mögött elrejthesse, lehetőleg visszavonta magát a nap lármájától.

Mi Rózát illeti, még merevebbnek látszott érzéketlensége, mint máskor. Voltak pillanatok, melyekben semmit nem hallott, s nem látott. Az ember teljesen ézéketlennek tarthatta volna őt, ha nem vette volna észre, hogy bágyadt szemeit gyakran függeszti Edmondra, ki magát egészen visszavonulva tartá.

A nap elmúlt, mint ily napok elmulni szoktak, minden följegyzésre méltó esemény nélkül. Este a meghívottak sok ölelkezés, és esetlen célzások után visszakocsiztak a városba — az asszony néik el nem jött fiaik számára nyalánkságokkal megtömött puffadozó kizitáskákkal, a sógorok azon elragadó tudattal, hogy egy napot évésben, tánczban mennyeileg eltöltöttek.

V.

— Még nincs öt óra; korán keltem.

Edmond e megjegyzést téve, szomorú pillantást vetett böröndjére, s az ajtó mellett felhalmozott csomagokra, azután az ablakhoz lépett, hogy a Loire csendes folyását, mely csak alig csillogott át a hajnali ködön, nézdelje.

Elválandó volt a Poireau-családtól, s negyedóra múlva uton leendett Páris felé.

Mig anyja élt, megadta magát az ő akaratának; hanem miután ez meghalt, azonnal elhatározta magát vágyai pályájára lépni. Poireau Barnabé megjegyzései haszontalanok voltak; mi unokahugát illeti, ez semmit se követett el tartóztatására. Megelégedett azzal, hogy szomorú hangjával mondá: „Ennek így kellett történni; önnek helye nincs többé köztünk.“ S ezzel fájdalmas lemondással hajtá le fejét.

Edmond előtt e különös viselet nem maradt észrevétlen. Egy idő óta egészen más nőnek látta Rózát. Férjhezmenetele óta ügyetlen félékenységeinek egy részét levetkezte, s Edmondnak sokszor volt alkalma az értelem és lélek szép vonásait észrevenni rajta.

Különben is Róza már most szokatlan szabadságra s jelentőségre jutott a háznál; mert a két üzlettárs egyenlőképen osztá s méltatá azon polgáris előítéletet, mely a háztartásban a hajadon leánytól vak engedelmességet követel, de a feleséget a házvezetésében jogokkal ruházza fel.

Különösen Poireau Barnabé kiváló figyelemmel viseltetett Róza iránt, mióta az Durand asszonynak neveztetett. Eddig szerinte

Róza, mint magát csodálatos kereskedelmi nyelvén kifejezte, csak üres, és eszerint értéktelen főkönyv volt előtte; ma már egy használatba vett s összegekkel beirt lajstrom volt.

A fiatal asszony felhasználta új helyzetét, hogy eddigi örömtelen életét a mennyire lehet szebbé tegye. Az üzlet-irodának nem szentelte a korábbiszorgalmat; mert nyíltan is olvasni, s bátor volt unokabátyjának felelni, s itt-ott észrevétni vele, hogy ő gondolkodik is.

Ez átváltozás másformává alakítá Edmondali érintkezését, anélkül azonban mégis, hogy szabaddá s szeretetteljessé tette volna.

(Folytatása következik.)

AZ ÉN ÉLETTÖRTÉNETEM.

Lemondani ama nagy szentségről,
A mely vágyat, jogot, ád a szívbe,
A természet féltve neveli föl,
S a lélekbe Isten keze ír be;
Melyről — mint a felleg a nap elől —
Továtűnik bánat, gond, gyötrellem . . .
Lemondani édes szerelemről:
— E lesz az én élettörténetem!

Elfeledni boldogságom anyját,
Mely ringatott, óva, védve, áldva,
Mely — mint egy fény — mindig előttem járt,
S bevezetett az ábrándvilágba;
Elfeledni téged szép tündérlány,
Midőn képed mégis ott lesz velem;
S mosolyogni szívem fájó baján:
— E lesz az én élettörténetem!

Elhervadni égető vágy között,
Mint elbukott lélek tűzben, kinban;
Nem érezni multat, jelent, jövőt,
Veled lenni ébren s álmaimban;
Élni hosszan, hogy téged lássalak;
Elhervadni lassu gyötrelemben;
Oltárt rakni a tépő bánatnak . . .
— E lesz az én élettörténetem!

S imádkozni e nagy kereszt alatt,
Hogy te mindig vidám boldog lennél, —
Ah, hogy soha ne bántson e tudat:
Hideg voltál ennyi szenvedésnél. —
Imádkozni, nem úgy, mint annyian:
Csókolni a vesszőt, mely sujt engem;
S megnyugodni majd egy hideg sirban:
— E lesz az én élettörténetem!

„ . . . Lemondott rég, mielőtt birt volna;
Elfeledett . . . s élt az emlékekben;
Elhervadott, mint a tavasz lombja;
Imádkozott, hogy más boldog legyen . . .“
— Ah, mi szép lesz; mily érdekes fejfa!
Járnak egykor siromon, felettem;
Elolvassák . . . majd s nevetnek rajta . . .
— E lesz az én élettörténetem!

ELETISKOLA.

(Folytatás.)

Gyermekek számára legjobb erkölcsstan a példa, akár elmondva vagy elkövetve.

A régi és a mostani világ nevelési rendszere közötti különbség abban áll, hogy a régiak, kik a metaphysikából nem sokat tudtak, s kik előtt az ember inkább cselekvő mint gondolkozó lény volt, — inkább az érzést, mint a szellemet képezték. Mi azonban a tudomány örökös betöltsézése mellett elfeledjük, hogy inkább élni mint gondolkodni születünk; hogy a gondolkodás mestersége sokkal csekélyebb annál, hogy bizonyos czélnak éljünk, és hogy az ember csak akkor mivel, ha minden gondolata egy nemes tettet gyümölcsözik.

Ritka eset, hogy valamely családban a gyermekek mind vagy az apára, vagy az anyára üssenek, s gyakran a testvérek közt a legnagyobb ellentét uralkodik. Szükséges ennél fogva, hogy minden anya tanulmányozza gyermekeinek eredeti jellemét, — mindegyik sajátos természetét, s ehhez képest bánván vele, ne kívánjon valamennyitől hasonlót. Ne tüzze ki mintául a szelidebbet a szilajabbnak, vagy megfordítva a tüzes tevékenyt a csöndes fogékonyságának. A mi különböző természetükből egymásba áthat, az megesik a tényleges nevelés hozzájárulása nélkül is, titokban, önkéntelen. A kényszer a gyöngébb természetet kiüti sodrából, s nyomorékká ferdíti. Annál fogva a törekvés, egészen különböző lényeket egy kaptára vonni, nem csak ártalmas, de vétkes eljárás. — Ennél fogva nem kell a gyermek jellemét megváltoztatni, sem vele született tulajdonait elnyomni, sőt azokat lehetőleg támogatni és képezni, csak azon kell lenni, hogy azok el ne fajuljanak. Mert ez uton lesz az ember azzá, a mi lehet belőle, s a természet műve a nevelés által befejeztetik.

A lélek képességeit lehet ellensúlyozni; p. o. a hősjellemnek lehet békeprédikációt tartani, s a jámbor szívébe egy-két meny-

dörgös villámot oltani. Mivel leányoknál a szív és fő kölesönös gyutacsok, — a szel, lemdúsnak hébehóba a főzőkanalat adjuk kezébe, s a született szakácsnéknak valamely költő szárnyából szakított regényes tollat. Törvény legyen, hogy, mivel minden erő szent, magában egyiket sem gyöngíteni, hanem ellenében a másikat ébreszteni, melylyel egyesülten összhangos egész áll elő. Így például egy szerfölyt lágyan szerető lelket nem kell épen elkeményíteni, csupán csak a tisztaság és becsület hatalmában megerősíteni; így a vakmerő jellem nem lesz félénkké, csak szeretővé és okossá

Vannak jellemeik, — melyek csaknem már a születéskor jelentkeznek, s gyermekek, — kiket már csaknem anyjuk emlőjén kiismerni lehet. Ezek saját osztályba tartoznak, s nevelésök születésükkel kezdődik. De ha azok szellemét, kik nehezebben fejlődnek, képezni akarjuk, mielőtt ismernek, azon veszély fenyeget, hogy a természettől nyert jót elrontjuk bennük, s helyébe sokkal rosszabbat ültetünk. — Ki kell lesni tehát az értelem első szikráját, mely látni engedi a jellemet, s valódi alakját; ez által kell őt képezni, s mielőtt az értelem mutatkozik, tulajdonképen nem is kezdődhetik a nevelés.

A szeretet a legjobb nevelő. Azért kell az anyának legtöbb részt venni a nevelésben, mert legtöbb szeretettel bír. Szeretet nélkül a legjobb nevelési rendszer csak holt tudás.

A katona apa harcziaszá, a költő költőivé, a pap áhitatossá nevel, — csak az anya neveli emberré gyermekét.

Minden mesterségnek, minden nevelésnek csak az a feladata, hogy a természetet egészítse ki.

A gyermek egész életére tartó benyomásokat vesz föl, mielőtt gondolnók, hogy valami reá benyomást tehet.

(Folytatása következik.)

HIR ÉS DIVATKÖZLÖNY.

EREDETI DIVATTUDOSÍTÁS.

Brüsszel, október 17-én 1859.

Kedves barátném! Régóta nem láttam oly számos szép és izlésteljes kelmét mint az idén; úgy látszik, hogy a gyárnokok, érezvén, hogy a legtöbb vevő erszénye igen sovány állapotban van, gyártmányai választékossága által akarja őket kísértetbe hozni.

Sikerül-e ez ártatlan csel, nem tudom; annyi igaz, hogy valóságos gyönyör, séták alkalmával, az üvegdéket megvizsgálni, melyekben a legszebb ujságok kínálóznak.

A sötét színű popelinek beszótt külön-színű levelekkel mind inkább divatoznak; ugy szintén neme a droguet-nek, mely hasonlóképen fekete, barna, zöld, hamuszin, kék és violaszin alapban, vonalnyi külön-színű csíkokat, s apró rajzokat mutat.

A téli idényre számított selyemkelmék igen gazdagok; s atlacz és bársony gyakran vegyül bennök a sima selyemmel.

Sima atlacz ruhákat is lehet látni, főleg feketében és egyéb sötét színekben.

Minél több uj köpenyt lát az ember, annál inkább meggyőződik arról, hogy a paletot-forma lesz e télen a legdivatosabb. Vannak, melyek bársony gallérral és az ujjakon bársony hajtókével bírnak, s ezek igen csinosak.

A legtöbb elől végig begombolódik, mi annál czélszerűbb, mivel a vastag posztó, melyből készülnek, többnyire összegöngyölődik, mi igen disztelen.

Meg kell jegyezmem, hogy e posztóköpenyek mind igen egyszerűek, s nem bírnak semmiféle fillengek- s csillengekkel.

Bársonykalapokat eddig csak a divat-árusnőknél lehet látni, az utcán még a szalmakalapok járják, mert az idő oly szelid, hogy senkisésem hinné mikép már október második felében vagyunk.

A kalapok belső fodrozatában még mindig legdivatosabb a homlok fölötti félkoszoru, virágból, csipkéből, szalagból, tollból, mindenki kénye kedve szerént.

A bársonyvirágok legdivatosabbak a téli idényben, főleg kalapok ékítésére.

Kalapokról szólva megjegyzem, hogy a divatos férfikalapok, most sokkal csinosabbak mint eddig voltak. A magas czilindernek hire sincs többé; az új kalapok sokkal alacsonyabbak, formájuk kedvezőbb, s nem hasonlítanak többé kéményekhez mint a régiek.

Csak a kicsiny férfiacskák nem csekély serege búsul e változáson, mert abban a kellemes csalódásban éltek, hogy a czilinderkalap nagyobb alakot kölcsönöz nekik. Azért minél kisebb volt az ember, annál magasabb a kalap.

Most azonban nem marad egyéb hátra, mint magas sarkokban kárpótlást keresni az alacsony kalapért; s vannak kik valóban már lábhegyen járnak, mind a ballettánczosnők, oly magas sarku topányt viselnek.

De térjünk át más tárgyra.

A francia üvegyárakból mindig nagyobb és vastagabb tükrök s üvegdékre való üveglapok kerülnek ki; s valóban csudával határos, minő nagyokat és erőseket lehet most mindenütt látni.

A gyárnok vagy kereskedő ököllet üt az ily roppant üveglapra, hogy a vevőt meggyőzze annak erősségéről, s az üveg csakugyan kiállja az erős ütést.

Vannak is némely fényesen butorozott szállásban oly roppant tükrök, hogy inkább üvegfalaknak lehetne ezeket mondani; s aránylag koránsem oly drágák mint az ember gondolná.

Száz hetvenöt frankon, már olyan nagy

tükröt lehet — arany kerettel együtt — némely gyárban venni, melyet harmincz évvel ezelőtt az egész világ bámult volna.

Csinos ujság a bútorgyárakban a kis, könnyü, egészen aranyozott fából álló székek, melyek a többi bevont butor közt salonban nagyon jól veszik ki magukat, s azon előnnyel bírnak, hogy kevés helyet foglalnak el.

Estélyek vagy tánczvigalmak alkalmával ez épen nem megvetendő előny, főleg itt, hol aránylag szűkek a termek és igen számos a társaság.

Uj munkát is kell, hogy emlegessek.

Ez gyöngyből füzött gallérokból áll. E gallérok fehér vagy fekete gyöngyből ké-

szülnek, olykor a kettőből együtt. A fényes gyöngy képezi a fehérben az alapot, a fénytelen a rajzot; mi, ha fekete gyöngyből készül a gallér, — fordítva van.

A hajból készült ékszer mindinkább divatozik, s nem csak arannyal hanem gyöngygyel s drágakövekkel is vegyítettik.

Ezen ékszerek divatosak lehetnek, de meg kell vallanom, hogy én nem igen szeretem. Ha az ember tudná, hogy valóban azon haját viseli, mely a hajművésznek átadatott, akkor máskint állna a dolog; de mindig attól tartok, hogy ezen urak, saját kényelmükre, nem ritkán kicserélik azt mással — s ez épen nem kellemes.

Isten veled.

JÓSIKA JÚLIA.

M Ű T E R E M.

Magyarázata a jelen számunkhoz mellékelt mintarajznak.

1. **M. C.**
2. **J. F.** betűk francia modorban.
3. **F.** betű.
4. **Csík** minta, francziásan.
5. és 6. **Betét**, melyet akár finom mollra, akár angol hálósövetre készíthetni; utóbbi esetben kordonoztatik.
7. **Csík** mintája.
8. **Gallér**, kettős kelmére himezve, a guirland kordonozva, az en plein pedig postatüzéssel kidolgozva.
9. Hozzá való **Manchette**.
10. **Férfi sipka teteje**, bársonyra, posztóra vagy cachemirre dolgozva, és pedig a soutache finom aranszálakkal, a pontok aranygyöngyökkel, a virágok aranyban vagy selyemben himezendők.
11. **C. C.** egymásba font betűk.

12. A 10. számú sipkához való **szegélyzet**.
13. **E. D.** francia himzésben.
14. **Szivartárczához** bőrre, aranyzsinórral varratik ki.
15. **Fejkötő**, postatüzéssel kidolgozva.
16. A főnebbinek **közepe**.
17. **Zsebkendő** sarka, francziásan.
18. **Alsószoknya** szegélyzete, részint francia részint angol modorban.
19. **B. O.** ékitve.
20. **G. G.** ékitett betűk.

A főnebbi rajzok lenyomatai kaphatók Schäffer Anna, szabad. mintarajz-nyomdájában, valamint a legujabb s elegansabb divat szerinti mindennemű ruhaszabási, általában női öltözékhez tartozó mintarajzok. Boltja van a régi színház-épületnek a térre nyíló részében.

E G Y V E L E G.

** Johnson Sámuel angol tudóshoz egy alkalommal látogatóba ment a maga idejében híres Siddons színésznő. A tudós inasa ismerte urának színésznők iránti ellenszenvét, egy butortalan előszobába vezette a művésznőt. Johnson, könyvei közlöl előkerülve, szórakozottságban ülésel kínálta

meg Mrs. Siddons-t s csak ekkor vette észre, hogy tulajdonképen még egyetlen szék sincs a szobában. Saját és inasa szórakozottságát következő körmönfont bókkal ütötte hamarjában helyre: „Lássá, mylady, akárhol jelenjen is kegyed meg, sehoh se bir helyhez jutni az ember“

** Az arany-könyv. — I. Nem tudja mindenki, hogy az égben is dolgoznak, mint a földön. A henyélés ott nem ismertetik, minden angyalnak megvan a maga hivatása. Az irgalmasság angyalának feladata a felebaráti szeretet cselekedeteit, s azok végbevívőinek nevét egy aranykönyvbe írni, hogy azt Istennek megmutassa, majd ha az embereket a halál hozzávezeti. — II. Fényesen butorozott alvószobában, nehéz bársonyfüggönyös ágy előtt, szép szomorgó delnő ült. Az ágyban gyermek nyugodott; szeméit homályos kék gyűrű fogta körül, félignyilt ajkain hörögve lebbent lélegzetvétele. Kezét a rózsafa-asztalra támasztva, elszorult szívvel gondolá el a szép delnő, hogy hiába minden nagy gazdagsága, mit a szerencse ölébe szórt, gyermekét mégsem tudná megmenteni, ha a halál érte jön. „Mit használ mindez nekem! — kiáltá a bánatos anya keserű megvetéssel tekintve maga körül. Azután eltakarta arcát, s elgondolt azon számtalan szenvedésre és betegségre, melyek az ember életét emésztik. E nap reggelén egy szegény család helyzetét rajzolták le előtte, mely a legnagyobb inségben szenved; most, beteg gyermeke ágyánál, ismét felmerültek lelkében e szerencsétlenek, s érezte, hogy részvét és könyörület árasztja el keblét. Még egy pillantást vetett gyermeke lázban égő arczácskájára, azután csöndesen fölkel, egy szekrényben aranytal telt erszényt vett elő, elfojtott hangon szólítá elé hű szolgáját, s meghagyta neki, vigye az erszényt az inségben küzködő szegény családnak. — „Siess, mondá, mert vétkezik, ki a szegényeket csak pillanatig is várakoztatja a vigaszra“. — Aztán megint gyermekéhez lépett. Különös, minden megváltozottnak látszott előtte. A kis beteg arcán kimondhatlan gyöngéd kifejezés ömlött el, lélegzése kevésbé volt szorongó, s még a szoba levegője se tetszett többé oly nyomasztónak; a nap sugara pedig melegebb és barátságosabb volt. Honnét e változás. A szép delnő nem tudta azt; nem tudta gyanítani, hogy az irgalmasság angyala a szobában időzött, fehér szárnyával a léget hűsítette, dicskörével világított, maga körül mindent újraéltetett, még a beteg gyermeket is. A láthatlan angyal előtte állt az aranykönyvvel, s annak azurkék lapjára beírta rózsaujja hegyével a szép delnő nevét. — III. Ugyan e város egyik szűk utcájában lakott egy gyümölcsáros. Fiatal volt, s vidám nyílt tekintete felvidítá a kis zugot, melyben kis üzlete tanyáját felütötte. A kályhában élesztgeté a tüzet, gesztenyét süttött, s kis dalt mormolt hozzá. Időnkint azonban megszakasztott munkát és dalt, és gondolkodva nézett maga elé. Ah, a szegény fiúnak igazán fontos dolgok fűttek fejében. József, e fiatal gyümölcsáros, egy esztendő előtt elhagyta szülőfaluját, mert Rózsika is a székvárosba vonult, hogy itt kis virágáruulást

nyisson. Eleinte nem gondolta volna, hogy Rózsika eltávózása ily keservesen essék neki, de elutazása után oly hosszúnak és szomorúnak tetszettek neki a napok, hogy maga is elhatározta utána költözni a székvárosba. Rózsikától nagy örömmel lett fogadva, s most, miután gyümölcsárulása eléggé jövődelmesnek mutatkozott, irt Rózsika szüleinek leányuk kezéért. A feleletet várta, s ohajtásának kétséges sikere volt az, mi fellegeket hajtott homlokára. A mult este nagy hó esett, s reggelre csikorgó hideg lett. A járókelők meleg öltönyökbe burkolva egymás után siettek el az ifju gyümölcsáros ajtaja előtt, a nyitott ajtón át egy-egy pillantást vetve a szűk zugba, hol a tűz vidáman pattogott, s a süllő gesztenyék kínálgatón illatoztak. Egy kis savoyard-fiu is vetődött arra; ő is betekintett az ajtón, de a helyett, hogy továbbmenne, állva maradt, s vágyó szemekkel meredt a ropogó tüzre, s a gyümölcsökre. A szegény gyermek nagyon rosszul volt földve nyomorult rongyai által, kezei vörösek s puffadtak voltak a fagytól; szeméből nagy könnycseppek folytak. A hátára vetett hangszer megmagyarázta keresetmódját. — „Szegény fiu! jőj be, — kiáltá a gyümölcsáros megilletődve a gyermeknek, — jőj, s melegedjél meg, s majd megint lesz erőd munkádhoz.“ — A kis savoyard nem hagyta ezt kétszer mondatni magának. Mohón beugrott a lépcsőn, melengeté merev tagjait, nem mulasztva el vágyó pillanatokat küldeni a szépen piruló gesztenyére. József megleste e pillanatok egyikét, s megértette értelmét tökéletesen. „Tartsd a kabátot, mondá, amint a gyermek menőre készülődött, itt van valami ennivaló,“ s nagyrészt neki adta a gesztenyéknek. Az irgalmasság angyala a szűk sötét utcácska fölött lebegett, kinyitotta az aranykönyvet, s rózsaujja hegyével azurkék lapjára írta a fiatal gyümölcsáros nevét a szép delnő mellé. — IV. A ki savoyard boldogan távozott, elkölté gesztenyéit, és keserű fájdalommal messze levő édes anyjára gondolt, s szülőföldje hegyeire. — „Mégis vannak könyörülő szívű emberek, s majd egykor talán, ha minden fillért megbecsülök, s semmit se tékozlok el, összekuporgathatom azon összeget, melyet meg kell szereznem, ha mindig anyámnál akarok maradni.“ E szavaknál boldog mosoly világítá be arcát; az utolsó gesztenyét vitte ajkához, midőn tekintete véletlenül egy kis verébre tévedt, mely szomorun és remegve gubbasztott egy zuzmarás ágon. — „Bizonynyal éhes ez is szegény,“ gondolá a kis savoyard. Azután gesztenyéjét nézegette, néhányszor megforgatta ujjai közt, küzködve, mit tegyen vele, míg végre letette a fatövéhez. A madár jól észrevette ezt, darabideig várt, aztán lerepült a gesztenyéhez, hevesen belecsípett, s örömsiripolva elrepült.

(Vége következik.)

T Á R C Z A.

Okt. 27. 1859.

Nagy nemzeti ünnepünk nekünk a mai nap; szellemországunk alapítójának százados születésnapja. Ma százszentéje született a férfi, ki alapkövét tette le ama szépországnak, melyet ma nemzeti irodalomnak nevezünk, s mely oly dicső fejedelmekkel ragyogott, mint Csokonai, Kisfaludyak, Vörösmarty, Petőfi. Az ő zászlóját követték e nagy szellemek, — neki tartozunk halálával és örök emlékekkel értük, mert ezek ösvényét az ő átszenvedett tusái könnyítették meg. Legyen neve áldott, emléke örök! Legyen az általa megalapított irodalom, oly nagy és dicső, minőnek az ő magasröptű lelke elképzeli, lángoló szíve óhajtja: e nemzet fölemelője, büszkesége, öröme, lelkesítője, vigasztalója, világ-irigyelte ékessége, magasan ragyogó világító-napja, semmiért sem adott drága kincse! Legyenek oly nagy szellemei, mint a milyenek eddig voltak, legyenek oly fáradhatlan munkásai, mint a milyen ő volt, kinek legyen ezért köztünk neve áldott, emléke örök!!!

P E S T I H I R E K.

** Lapunk épen a Kazinczy-ünnep napján nyomatik ki, sajnáljuk, hogy annak részleteiről csak jövő számunk hozhat értesítést. A minden oldalról jelentkező készületek sejtetik, hogy az emlékezetes nap a nagy irodalmi bajnok uttörő szelleméhez méltólag lesz megünnepelve.

** Az Orlai által festett „Kazinczy Ferencz

és Kisfaludy Károly találkozója“ című kép megvételére honleányaink által gyűjtött összeg eddig elé 1300 frot tesz.

** A Kazinczy-napra több vidéki író is körünkbe érkezett. Ugyane célból érkezett előkelő vendégeink közt említhetjük Mikó Imre grófot is, Erdély érdemkoszorús fiát.

** A „M. S.“ biztos forrásból értesül, hogy főuraink nagyrésze, különösen azok, kik annakelőtte nyilvános életünkben szerepet vittek, s kik eddig állandó Bécsben tartózkodásukkal e székváros fényét oly nagy mértékben emelték, állandó lakásukat Pestre teendik át, hogy erkölcsi s anyagi állásuk sulyával s nagy vagyonukhoz illő háztartásaikkal hazájuk fővárosának jelentőségét emeljék s a közszellemre befolyjanak.

** Suck Róza hangversenye a muzeumi teremben e hó 28-án következő műsorozattal tartott meg: 1) „Euriante“ című dalmű nyitánya Weber K. Máriaótól előadva a nemzeti színház összes zenekara által. — 2) „Solo de concert“ gordonkára, zenekar kísérettel Battanchon Bódogótól, előadta a hangversenyzőnő. — 3) „Magyar pásztorhangok“, Hollosy L-né számára szerzette Huber Károly, előadta Hollosy L-né. — 4) „Souvenir des Puritáni“, ábránd gordonkára, zenekarkísérettel, szerzette Piatti A. előadta a hangversenyzőnő. — 5) „Anyai fájdalom“, Vida Józseftől; szavalta Munkácsi F-né. — 6) Recitativ és aria magánhegedüvel Kreutzer „Éji szállás Granadában“ dalművéből; éneklé Bignio Lajos, hegedűn előadta Huber Károly. 7) „Pesti emlék“, magyar ábránd gordonkára, zenekarkísérettel szerzé Suck Lipót, előadta a hangversenyzőnő. — A terem szorongásig megtelt. A közreműködők sok elismeréssel fogadtattak.

** A „Képes Ujság“ szóba hozta s utána lap-társaink is fölkarolták az indítványt, miszerint az „Augsburger Allgemeine Ztg.“ s a lipcei „Illustrirte Ztgot“ több oknál fogva, minden magyar rekeszsze ki házából. A kaszinók közül már több megtevé ezt, s a „Hft.“ reméli, hogy a jövő évben egy jó magyar se fogja tartani e lapokat.

** Stéger mint halljuk, legközelebb tiz estén vendégszerepelni fog a színháznál.

** Kazinczy Ferencz életnagyságu jól sikerült arcképe Heckenast G. kiadásában megjelent és kapható 2 frotért.

** Olvasóinknak figyelmébe ajánljuk azon előfizetési ívet, melyet Zimay László „Hegedűsné emléke“ című zeneművére kibocsájtott. A tiszta jövedelem a Hegedűsné sirján állítandó emlék költségeinek fedezését fogja segíteni. Az 1 ft. elő-

fizetési összeg szerző neve alatt képiró-utczai 8-ik szám alá küldendő be november végéig. A zenemű a dicsőült művész arczképével december folytán fog szétküldetni.

** Azt hisszük, a most említett vállalat nem csak bennünk de másokban is fölébreszté az eszmét, miszerint írónk is megtisztelhetnék a feledhetlen művész emlékéért egy szerkesztendő „Hegedűsné-album“ kiadásával. A közönség bizonyosan örömmel venné, s osztatlan pártolással segítené ez eszme kivitelét.

** Több lap bírálatát olvastuk Bigniónak prágai s hanoveri vendégszerepléséről. E bírálatok mind osztatlanul összehangzanak egymással a fiatal énekművész magasztalásában. A Berlinben megjelenő „W. Bl. Theat. Ztg.“ prágai levelezője szerint: „Bignio hangja egyike a legerősebb s legszebbeknek, melyek e pillanatban a színpadokon hangzanak, s felséges bariton-magassága mellett oly könnyed hajlékonysággal bír, hogy a folyton magasban tartott Carlos-szerepnek (Ernaniban) — máskor mindig áttett — eredetijét mindvégig a merevség és eltikkadás legkisebb jele nélkül énekelte. E csodaszép hangot figyelemreméltó routine kíséri.“ — A lapok szerint minden szerepében általános és zajos tetszést aratott; több énekrészt ismételtették, s nyílt jelenetben kihítták. Hasonló kiemeléssel irnak hannoveri fölléptéről is. Szóval Bignio e kis művészi kirándulás alatt csakugyan részesült azon megérdemelt tetszésben, melyet elfogulatlan ismerői előre megjósoltak, s melylyel a nagy közönség, itthonni föllépéseit is mindenkor kísérni szokta, mint oly művészt, ki a drága opera személyzetének egyik — legtehetségesebb, s a maga helyét legjobban betöltő tagja.

** Dal kedvelők számára, kik a budapesti dalárdához csatlakozni akarnak, deczemb. elsején kezdődnek a külön énekgyakorlati órák. Az előleleges bejelentések minden kedd és péntek-esti 8—9 órakor az egyleti teremben (redout-épület) fogadtatnak el. Szóbeli bővebb utasítást ad Till Nándor ur (2 sas-utca 8. sz.) és Krenner Károly ur (nagyhid-utca 3. sz. a.).

** Décsy fényképész képes vállalatot tervez, melyet ha előbb nem, jövő tavasszal szándékszik megindítani. Le akarja ugyanis fényképezni Budapest vidékét, a testvér-főváros egyes részeit, nevezetességeit, a muzeumi ritkaságokat, s Magyarország nevezetesebb városait, vidékeit, történeti s műkincseit. Mindezeket fényképezés útján többszörözve s szöveggel ellátva fogja közönség elé bocsátani.

** Liszt Ferencz dolgában Brassai is föllép egy — mint méltán várhatjuk — alapos czáfolattal.

** Erkel karnagy Meyerbeerhez utaznék a „Ploermeli búcsu“ zeneműért. E „búcsúért“ most valószínű búcsujárás van folyamatban a színház és zenekarigazgatók részéről, kik egymásután keresik fel miatta a híres maestrot.

** Mostanában oly szövetből készítenek szőnyeget, melyeken a leggazdagabb és legterkább czifrázatok nem úgy vannak kiszöve, mint eddig, hanem egyszerű rányomás által eszközölvék. Az ily szőnyegek oly szépek, s annyira hasonlók a szövött czifrázatuakhoz, hogy az utóbbiaktól csak nehezen különböztethetők meg, s épen ezért divatban is vannak.

** Sokan megütődnek, ha a pesti boltok, vendéglők stb. fölött „Az két kék bakkokhó“-féle feliratokat olvasnak. Ezek szerzőinek több okból még elnézhetjük a magyar helyesírási járatlanságukat, a nemzeti színlepon azonban nem olvashatjuk megütődés nélkül a nádor-utczát minden nap „nádor-utczának.“

** Batthyányi Aglája grófnő, csillagkeresztes és palotahölgy, Batthyányi János gróf neje meghalt.

** Ha a hirnek hinni lehet, Eszterházy Pál herceg, nagyhirű bécsi képcsarnokát budai palotájába szállíttatná át.

** Egy több kötetre terjedő szépirodalmi vállalat van tervben, melynek jövedelme egy „Petőfi emlékére“ felállítandó szoborra fordíttatnék.

** A lantos Tinódi Sebestyénről egyik jónevű színműköltőnk színművet szándékszik írni.

** A színház igazgatósága Szilágyi Bélánét csak husvétra szerződtette, és pedig többek közt oly föltétel mellett, hogy ez idő alatt más népszínmű énekesnőkkel is kísérletet tehet. Ennek értelmében közelebb Molnárné (Hetényi Laura) fog próbálkozni a „Szép juhász“ „Csikós“ és „Szökött katona“ darabokban.

V I D É K.

** Szarvason részvények útján kised-óvodát alapítottak.

** A Kazinczy-nap Szegeden is meg volt ünneplendő szavalati s zeneestélylyel, melynek jövedelméből azon hetven arany, melyet több szegedi lakos a város megirandó történetére pályadíj aláirt, 100 aranyra fog kiegészített.

** Meg volt tartandó még a Kazinczy-ünnep a már említett városokon kívül Kolozsvárott, Győrben, Marosvásárhelyt, és Pozsonban.

** A nyitrai, félegyházi tárogatón kívül e hangszernek ismét két példányáról tudósítanak, melyeknek egyike a kunszentmiklósi Beliczai, másika a jászberényi Sipos-családnak van birtokában. Az utóbbiról írja tudósító, hogy szép erőskészületű esztergálymú, szilvafából látszik lenni, kevéssel nagyobb mint a cigányklarinet.

** Zimonyban kis német füzet jelent meg, mely egy általános írásmódnak már sokak által keresett tervét közli, mely szerint például, ha valaki magyar nyelven írna, azt a német, francia, stb., szintén saját nyelvén olvashatná. Ez írás-

mód betűi az arab számok lennének, s minden szónak lenne egy meghatározott száma; például e szót „ember“ a 2493-ik szám képviselné; ha tehát a francia e számot látná, a maga nyelvén l'homme-nak ejtené, a német der Mensch-nek. A nevek és igék minden változata a gyökszó száma után teendő szám által jelöltetnék. Így az „első-esetet“ (nominatívus) csupán a gyökszó száma, a „második esetet“ a gyökszám után teendő 2. számú jelölné. Így: 2439 annyi mint „ember“, 2439-2 annyi mint „emberé“, des Menschen, de l'homme; s így tovább.

** Sopronban egy nő látható, ki kezek és lábak hiányában ajkaival varr és himez.

** Temesvárott több magyar beszélyíró művéből két kötetnyi fordítás fog megjelenni — szerb nyelven.

** Sopronból óhajtasok nyilvánulnak magyar szintársulat után.

** Mezőcsáton (Borsod) a tervezett „gyermekkönyvtár“ javára tánczvizalmat tartottak, melyen különösen a vidék hölgyei nagy számmal jelentek meg.

** A Budai-féle szintársulat, odahagyva Debreczent, Aradon működik.

** Székesfehérvárott Zsömböry Ede ur rendezése folytán több műkedvelő s a cs. kir. katonai zenekar közreműködésével zeneestély ment végbe. A terem egészen telve volt. A jövedelem a színházi nézőhely kivilágításához szükséges díszes lámpák vásárlására lesz fordítva.

** A Pesti Naplónak Tolnáról írják: „Nem leend érdektelen tudatni, hogy f. évi okt. 22-én Pecsovics Ferencz faddi közbirtokos, báró Sina nyugalmazott tolnai tisztartója, a kiról a hajdan hires pecsovics-párt magát nevezte, élte 66-ik évében jobb létre szenderült. Béke poraira!“

** Aradi lóverseny. Első nap. I. Tétverseny. Nyertes: Venus, (tulajdonosa Kabdebo Zsigmond). — II. Császárdíj. Futottak: Marie O-Moore, (tulajdonosa gr. Kinszky Oktáv); Christine, (tulajdonosa Atzél Péter); Avia (tulajdonosa gr. Zichy Aladár); Armin (tulajdonosa Almásy György); Hülegény (tulajdonosa Bakalovich Jenő). Nyertes: Maria O-Moore. — III. Nosstitz grófné díja. Nyertes: Cornflower (tulajdonosa ifj. gr. Batthyány István). — IV. Rózsadíj. Futottak: Tüzes (tulajdonosa Kabdebo Zsigmond); Tossop Pista (tulajdonosa Rózsa Ferdinand); Alborack (tulajdonosa gr. Szapáry Iván). Nyertes: Alborack. — V. Thembydíj. Futottak: Cornflower (tulajdonosa ifj. gr. Batthyány István); Maria O-Moore (tulajdonosa gr. Kinszky Oktáv). Nyertes: Cornflower. — VI. Pezsgódíj. Gátverseny. Futottak: Julcsa (tulajdonosa gr. Schmetov); Caesar, (tulajdonosa gr. Kinszky Oktáv); Zsófi (tulajdonosa Bohus János); Alborack (tulajdonosa gr. Szapáry Iván). Nyertes: Zsófi.

** Molnár György miskolci szinigazgató

programmja a színházi Kazinczy-ünnepre: 1. „Szózat“ Vörösmartytól; Kazinczy mellképe előtt énekelgetve az összes személyzet által. — 2. „Vezérhang.“ Lévy Józseftől; szavalva Molnár György által. — 3. „Kazinczy emlék.“ Komoly magyar. Szerzette Rác Félián; előadva a zenekar által. — 4. „Kemény Simon.“ Szomorujáték. Irta Kisfaludy Károly. — 5. „Kazinczy Ferencz emlékezete.“ Tompa Mihálytól. Szavalva Molnár György által. — 6. „Szivhangok“ Lendvaytól. Előadva Molnárné által. — 7. „Nyir-liget“ költemény Kazinczy Ferencztől; szavalva Benedekné által. — Záradék: Kazinczy dicsőítése. Nagy allegorikai változat.

V E G Y E S H I R E K.

** Szilassy Géza tehetséges festész házánkfia, Florenczben meghalt.

** A frankfurti tanulók Schiller szülőházának megvásárlására 1200 fto irtak alá.

** Ujabb tudósítások szerint a Great Eastern, felgyógyulva első „tengeri betegségéből“ (egyik katlanának szétpattanása), még e hóban elindulna amerikai útjára.

** XIV. Lajos versaillesi alvószobája ismét megnyitott a látogatóknak. A király ágya, mely tizenkét esztendő alatt készült el, a maga idejében valóságos csodaműnek tartatott, s a st.-cyr-i kisasszonyok által himzett függönyökkel van ékitve, melyek a forradalom alatt Németországra kerülve át, csak Lajos Fülöp által váltattak vissza. XVI. Lajos és Maria Antoinette-nek ezen szobára szögellő lakosztálya egyidő óta nem nyitattik fel a közönségnek.

** Uj-Yorkban Mr. Lowe felügyelete alatt, kinek légutjáról nem rég irtunk, roppant léghajó készül; neve lesz: „City of New-York“, s majd az atlanti tengeren Európába kell átrepülnie hét utassal. Gömbje maholnap készen lesz, s körzetében 387 lábnyi. Átmérője 130 láb. A kis gömbölyű hajó, melyben az utasok mindennemű készleteikkel majd helyt foglalnak, 20 lábnyi kerületű, s 4 láb mélységű; 15 lábnyi magas függönnyel van ellátva, mely a gömb-háló vaskarikájához van erősítve, úgy hogy az utasok szél s eső ellen védve egészen zárt helyiségben találják magukat. Ez a kis kajüte kályhával fog melegítettetni, melyben mész olvasztatik, miután lángos tűz élesztése veszélylyel járhatna. A kályhában majd kávét is lehet főzni, s hideg étkeket melegíteni. A hajó alatt 7 láb hossza, s 4 láb széles mentő csónak függ, árbocczal, vitorlával s négy lóerejű gőzgéppel. Ebben vannak az élelmi szerek, s mindenféle eszközök.

** Husinec-ben azon ház, melyben Huss János született, leégett.

** Párisban a közelebbi napok alatt megint kerül előadásra két dalmú egyegy herczegi szerző-

től. Az egyik ugyanis Koburg-Gotha-, a másik Poniatowszki hercege.

** Ismét Blondin, s kötéljáró. Valóban híres ember ez a Blondin. Most meg egy Bowker nevű ur állítja az angol Times-ban, hogy tulajdon szemével (nem máséval) látta őt a Niagara fölött kötélén keresztül menni. Két-háromezer ember jelenlétében történt ez mindannyiszor, s az utóbbi időben, mint a Nővilágban is írva volt, éjjel. De egyik nap baj érte. Utjának két harmadát már megtette, midőn az eddig felhők közt járó nap előbukkant. Ez megzavarni látszott őt, — s pillanatra megállt; azután ismét elindult, de sokkal lassabban, mint előbb. Pár percz múlva ingadozni kezdett, s féltérddel a kötélre támaszkodott. A közönség szorongva figyelt. Ismét néhány lépést tett előre, midőn sulyegyent veszve, hanyatt a kötélre esett, mely erősen meg levén feszítve, a szenvedett lökés által ruganyosságot nyerve, magasra dobta Blondint, s ez vissza nem a kötélre, hanem az alant tátongó borzasztó mélységbe zuhant, s a habok közt végkép eltűnt. Hir szerint Blondin, ez utolsó sétájával végkép be akarta fejezni hajmeresztő próbálkozásai sorát, hogy aztán Európába visszatérve, nyugalomban élvezhesse azt a 160,000 frankot, mit nyaktörő művészete által szerzett. Azonban a sors keresztülhuzta számítását. Több lap már ünnepélyes temetését is közlé. Egyébiránt az amerikai újságíróktól kitelik, hogy egyszer csak megint előteremtik őt, s legalább is a Francia s Angolország közti csatornát sétáltatják vele keresztül egy kifeszített bőgőhuron. Valóban a Niagara, s a kötél után ezeknek kell következni.

** Bécsben egy óriás nőt mutogatnak, mely még Murphynál is nagyobb lenne.

** Egy-Port Louisban (Mauricius sziget) megjelenő lap írja: Az itteni polgármester oly bárdolatlanságot követett el, melynek mását hasztalan keresnök e város évkönyveiben. Tegnap este, midőn a színházi közönség oly színésznek tapsolt, ki neki nem tetszett, hirtelen fecskendőket vonatott a szinpadra, s onnan úgy összefecskendezteté a tapsoló közönséget, hogy valóságos vízözön támadt a nézőtéren. Az ajtókat biztosok állták el, hogy senki se menekülhessen azon büntető műtét elől, melyet a polgármester nagy meglepéssel néze páholyából. — A port-louis-i közönség vigasztalhatja magát, hogy vannak szinpadok, melyekről fecskendők nélkül is szokott áradni vízözön a közönségre.

** Belgrádban egy ötéves fiu a szomszédék két éves leányának fejét gereblyével beütötte, s midőn anyja a leány sikolytására előfutott, s fejből a gereblye fogait kihuzni akarta, a gonosz gyermek, hogy ezt megakadályozza, anyjára kés-sel rohant. A kis leány másnap meghalt.

** Bécsben újévtől kezdve „Butorziati ujság“ jelenik meg, mely különféle butorokat, s azoknak a termekbeni elhelyezését fogja hozni — rajzban.

** Bagdanoff Nadejda, kit még a kedves Pocchini se birt feledtetni velünk, most Boroszlóban tánczol, s ott is nagyon tetszik.

** A londoni „Punch“ a múlt félév kezdetével írta: „Távirati sürgönyök az előfizetészedő asztalról. Megmaradt: 10,000 Ujjonnan elfogatott: 4,800. Más lapoktól átjött: 900. Megszökött: egy sem. Megsebesített: remélhetőleg senki. Egyre nagyobb területet nyerünk. A hőség nagy, a ser rossz, a hangulat dicső, az előfizetés féléves, ár 1 frt.“

** Cowley lordnak Chantilly mellett gyönyörű birtoka van, melyben néhány ezer fácánt, és más ritka vadat tart. Közelben valami párisi szatócsnak van kertje, melyben az, a lord átjövő drága fácánjait kényelmesen lelövöldözgeti. — Ugyanis gunyhót építettett kertjében, s midőn a fácánok átjönnek, a lord őreinek szemeláttára lepuskázza azokat. A lord emberei, hogy a fácánokat az átmeneteltől elijeszessék, a kerítéseket meg rakták lobogókkal, s forgó szélmalomokkal. Mind hiába; a furfangos szatócs mindezen kifogott, mert földjét a madarak legkedvencezbb eledelével vetette be, s tengerit főzetett számukra, hogy azokat méginkább odacsalja. A lord, hogy boszantó szomszédjától szabaduljon, 50,000 frankot ígért neki a darabka földért, de a szatócs nem adja 100,000-en alól, s a lord, hogy a botránynak vége legyen, előbb utóbb kénytelen lesz ennyit is megadni.

** Sz-Péterváron az írók és tudósok egyeletet alakítottak társaik vagyontalanul hátrahagyott özvegyeinek, s munkaképtelenné vált írók segélyezésére. E mellett célul tűzte ki a társulat, irodalmi művekre pályadíjakat hirdetni, s munkákat kiadni. Ha — mondja a „M. Sajtó“ — a hatalmas és nagy orosz nemzet írói is kényszerítve látják magukat ily közösen gyámolító egyelet alakítására, mennyivel nagyobb szüksége van a szegény kis magyar nemzet íróinak e közös kollegialis gyámolításra, mutogatni is fölösleges. Valóban ideje lenne már, meddőn elhangzó felszólalások helyett, tényleg is kezdeményezni valamit.

S Z I N H Á Z I S Z E M L E.

** Okt. 19. Először „A windsori vig nők.“ Vig op. 3 felv. Zenéje Nicolai Ottótól. Az új dalmű nem tartozik azon nagy számmal levő modern zeneszerzemények közé, melyek érzésnek bémált érzélgősség, s genialisnak mondott üres és kacskaringós cifraságok által érdemessé birják magukat hizelegni a közönség tapsaira. A windsori vig nők zenéje a zeneítészeket is tapsra ragadja. Szóval színházunk dalműrepertoírja a „vig nőkkel“ gazdagodott, s óhajtjuk, hogy a pénztár is gazdagodjék, mihez a dalmű jó fogadtatása, s közönségünknek helyes műérzéke reményt is ad.

= Okt. 20. „Özvegy és proletár.“ Vigjáték 1. felv. Irta Beöthy László. Ezt követé, először: „Egy szép asszony betege.“ Vigjáték 1. felv. Irta Bús Vitéz. — Az első, pattogó ötletességével sok mulatságot szerzett; valószínűtlenségeit azonban „Arthur“ kirivó játéka nagyon is szembeötlőkké tette. A másodikról, tudvalevő oknál fogva nem szólhatván, saját szavaink helyett idézzük a „Pester Lloyd“ bírálatát, mely a német irodalomban igen szép hangzású, s a mienkben is jól ismert névvel bíró Dux Adolf itész tollából folyt: „A szép okos Réveyné (Munkácsi F-né) elhatározza, s megkezdi Kerekes Béla (Feleki) kigyógyítását, kinek betegsége nem az ő szerelmeérti epekedésben áll, hanem abban, hogy minden nőnek utána fut. Épen most kísérti meg legyőzhetlenségét Réveynén is, csupán azért, hogy futólagos szerelmi kalandjait egygyel szaporítsa. Ő azonban ellenáll, s kigyógyítja az ifjút kétszeresen; egyrészt az által, hogy látszólagos hidegségével annak keblében igaz szenvedélyt kelt, másrészt pedig úgy, hogy az ifju csélesapságát, — két barátnőjét fölkerve Béla szerelmi vallomásainak látszólagos komoly meghallgatására — nevetségessé teszi. E vigjáték a vigjátékban képezi a mű igen mulattató tartalmát, s végre kényszeríti Bélát Réveyné iránti igaz szerelme bevallására, mely utóbinak keze házassági elválás által épen szabaddá lett. A darab igen kedves (allerliebste); és érdemlett tetszést aratott. Kívánatos, hogy a két ifju beszélgetése az első jelenetben, s a levél az utolsóban, megrövidítették, továbbá hogy Béla, az őt szerelmének elfogadására erővel kényszerítő Fehér Fannyt (Lendvayné) ne oly kimélytelenül távolítsa el. Kevésbé mellőzendő hiba, hogy a második szerelmes, Rajnai (Szerdahelyi), a cselekvényben kevésbé hat közre. Munkácsi F-né, Lendvayné s Feleki tetszésreméltólag játsztak s többször hivattak. E tiszteletben részesült a darab végével szerző is, ki azonban „nem volt jelen.“

** Okt. 21. „Gauthier Margit.“ — A felvonásokozti zene rozasága többekben azon gondolatot kelté, nem lenne-e jobb azt, ha már minden könyörgés daczára sem akarják élvezhetővé tenni, egészen elhagyni, mint a berlini, mannheimi, borszlói, s hannoveri színházaknál elhagyták. Mi nem vagyunk ez eszme mellett elvből, hanem ha már a zenekarnak föltett s megváltozhatlan szándéka örökké ugyanazon ländler-szörnyekkel s laffogó csárdásokkal ijesztgetni, ez esetben valóban lekötelező szivességet s felebaráti szeretetet gyakorolna, ha csendességben hagyna bennünket.

** Okt. 22. Füredi javára: „A windsori vig nők.“ Opera. A jutalmazottat jól fogadták. Nagy közönség.

** Okt. 23. „A szökött katona.“ Szigligetitől. Szilágyi Béláné mint szerződött tag először lépett

fel. — Nagyon szomorú állapot lenne, ha szükséges divattá válnék, hogy a lapok színi tudósításaikban, ne csak az előadásról, de a tapsokról s egyéb tetszésnyilatkozatokról is rendes bírálatot hozzanak, s megírják, hogy itt meg itt érdem nélkül hangzott a taps, mint megírják azt, hogy itt meg itt rossz hangsúlylyal hangzottak a szavak. Pedig midőn egy szótlán átlovaslásért híják ki s éljenzik meg egyik, különben érdemes színészünket mint multkor, — midőn a legkirivóbb kétértelműségeket tapsolják meg, mint számtalanszor, — vagy végre, midőn oly érdemtelenül dobnak valakinek koszorut, mint ma este, akkor valóban nem fogjuk csodálni, ha majd életbe kényszerül lépni a szinbírálatnak említett új neme. Monti gróftot eddigi személyesítője helyett Rónai játszta igen jó fel fogással. Némethi, Szerdahelyi, Tóth Soma, Szilágyi — szokás szerint jól játsztak; Füredi szépen énekelt.

** Okt. 24. „III. Richard király.“ Szomorújáték. Irta Shakespeare. Tóth József jutalomjátéka. — Sok itézi tanulmányozikk iratott e műről minden irodalomban; majdnem mindegyik kimondta róla, hogy nem bir azon kellékekkel, hogy szorosán véve drámai műnek lenne mondható; de más részt mint költői műnek mindegyik áhitattal vallotta be szédületes nagyszerűségét. Petőfi is így irt róla: „III-ik Richard egészben véve nem tartozik Shakespeare legjelesebb művei közé; a többihez képest száraz és egyoldalú . . . minden felvonásban, majd minden jelenésben átok és halál . . . a történet nem oly érdekes mint például Romeo és Juliában, s nincsenek benne szenvedélyek, mint Othelloban vagy Learben, de tekintve a jellemfestést, e mű a legbámulatosbak egyike, s ott áll mindjárt Coriolan és Fallstaff mellett. — — — De van egy jelenés e darabban, melynél nagyobbat, merészebbet nem irt Shakespeare, milyenbe belekapni kétségbeesettség, örütség volna mindenkitől, csak oly korlátlan, mindenható erőtől nem, mint az övé.“ — Petőfi az első felvonásbani koporsó-jelenetet érti, melyben a girbegurba testü Richard a holt férjét temetőbe kísérő nőt — ki tudja, hogy Richard férje gyilkosa, s ezért rá átkokat szór, — odáig viszi, hogy az férje koporsója mellett kezét és szerelmét önkényt elfogadja. Tóth Józsefnek teljesen sikerült szereplésében ez volt legművészibb jelenete. Mindenütt a rettenetes Richard ördögségét hűn visszatükröző festéssel játszott. Közönséget többet óhajtottunk volna; azonban, kik jelen voltak, kiléptekor hosszas tapssal s koszorúval fogadták színházunk első művészt, s zajos tetszésnyilatkozatokkal kísérték játékát mindvégig.

** Okt. 25. „Ilka és a huszártoborzó.“ Opera. Igazi lelkesítő magyar dalmű. Még több kritikus is ragyogó szemekkel tapsolt.